

Limuni (66-1/1-66)

Zoričić, Magdalena

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Fine Arts / Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:215:150269>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-25**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Fine Arts in Zagreb](#)

Magdalena Zoričić

“Limuni (66-1/1-66)”

godina nastanka: 2019.

tehnika: digitalni crtež, kombinirana tehnika aquatinte i brušenja

mentor: red.prof.dr.art Robert Šimrak

...prošlo ljeto zaprepastila me je najava da će slika Davida Hockneya "Portret umjetnika (bazen i dvije figure)" (1972.) postati najskuplja prodana umjetnina, još živog umjetnika. Nešto iznimno na tržištu umjetnina. I onda u prosincu 2018., to se uistinu dogodilo. Slika je prodana za 90,3 milijuna USD, otprilike 500 milijuna HRK – iako pola milijarde zvuči monumentalnije. Osobno me je ova činjenica frapirala i potaknula na razmišljanje o vrijednosti umjetničkog djela.

Osobito o novčanom vrednovanju umjetnosti. Novac, moneta, valuta, je društveno prihvaćena i određena, zamišljena, nestvarna, neopipljiva jedinica vrijednosti koja sama nema vrijednosti. Naša zajednička percepcija daje novcu imaginarnu vrijednost. Svaka osoba za sebe ima osobnu percepciju vrijednosti koja proizlazi iz uvjetovanosti vlastitog iskustva s novcem.

Profani zakon ponude i potražnje tvrdi da ono „dobro“ kojeg ima „ograničeno malo“, a ljudske beskrajne želje ga požudno žele; tada to „dobro“ ima ogromnu vrijednost. I ovdje je istina – ta vrijednost je percipirana, jer bez promatrača ne postoji! Bit je da ono čega ima u izobilju i dostupno je svima, nema vrijednost; a ono čega ima malo, i dostupno je samo nekima – ima beskraju vrijednost. Tako velika serija otisaka iste grafike, istu obezvređuje.

U umjetnosti su agrumi pak simbol bogatstva, a žuta boja je jedna od prvih boja korištenih u umjetnosti, najstariji primjer star čak 17,000 godina, a društveno i psihološki ima različita značenja. Valerna vrijednost žute boje iz kromatskog u akromatski svijet je potpuna bjelina - ništavilo...

Limun je apsurdni simbol vrijednosti, apstraktan u sadržaju koji mu ne pripada, no oksimoronski mu je dodijeljen. Limun je simbolički novac, kojeg se i ne tiče kako ga simbol predstavlja. Limun u popularnoj kulturi često nema nikakvu ili još dramatičnije – ima negativnu vrijednost – „Kad ti život dadne limune, ti napravi limunadu“ Oksimoronski paradoks – pretvorba kiselog pesimizma u vedro slatki optimizam. Iz ničega u nešto, iz ništavila u stvorenje, razlika je u promatraču.

No poveznica novca i limuna je ljudska upletenost u oboje, naime genomsko istraživanje pokazuje da je limun kakav danas uzgajamo i koristimo ustvari križanac gorke naranče i citriona...ljudska zamišljena tvorevina. Naziv umjetničkog rada otkriva vezu, kvantificira percipiranu vrijednost i objašnjava simbol vrijednosti: tečaj dva novca – limuna i kune.

“66 za 1” (66-1)

“66 za 1” je mozaičan rad dvanaest digitalnih slika mnoštva limuna, svaki različit i neponovljiv te bez prividnog prostora. Digitalno slikanje omogućuje beskraje ispravke; zamjene, lijepljenja, promjene boja, oblika i slično. Svako to mijenjanje na neki način stvara novi original, što je u grafici priznata praksa; ista matrica se može ponovno tiskati ako u novoj seriji dođe do promjene bilo u boji ili fizička izmjena same matrice. No “66 za 1” je serija radova koji se zajedno odnose na vrednovanje “jeftine” umjetnosti. Sve što nas okružuje je vidljivo, vizualno, bila ona arhitektura, dizajn ili ilustracija, sve su to vidljive slike koje utječu na promatrača, direktno i u tom trenutku viđenja ili subliminalno, potajice na umu stvarajući osobni ukus i razmišljanja o tome što je laički lijepo ili nije. Pristupanje radu kao jumbo plakatu, printa se na papiru slabije kvalitete i kašiniranjem istog na Forex ploče pokušavajući naglasiti da se radi o “umjetničko i novčano bezvrijednom radu” iako je svaki rad zaseban i drugačiji, svojim načinom postavljanja ono gubi svoju individualnost i postaje dio mase koja zasljepljuje. Naziv dobiva zbog činjenice da prema maloprodajnoj cijeni limuna za milijun kuna možete si priuštiti šezdeset i šest tona limuna - “66 za 1”.

“1 za 66” (1-66)

“1 za 66” je dakle zamišljena kao potpuna suprotnost “66 za 1”, te se radi se o monotipijskom pristupu dubokom tisku. Koristeći tehniku akvatinte sa brušenjem tvori se jedan jedni limun, koji potom la poupee tehnikom nanošenja boje, gdje se svaka boja utrljava na istu pločicu i pažljivo stapa u jednu cjelinu, otiskuje na kvalitetan papir velikih dimenzija time ga izoliravši na velikoj bijeloj površini. Otisak je time postao original i nema svojih kopija, jer korištena tehnika dozvoljava kopiranje samo onima koji su spremni uložiti veliki trud i vrijeme u precizno nanošenje boje. Kako bi se što više naglasio apsurd percipiranja vrednovanja umjetnosti na način koji to čini masa jer ju se drugačije ne uči, otisak je uokviren zlatnim okvirom koji imitira barokne okvire. On tako izdvojen od mase je u potpunosti individualan, originalan i tog jednog si može priuštiti samo onaj koji je spreman za otisak limuna na bijelom papiru izdvojiti šezdeset i šest milijuna kuna.

Ovim radom pokušavam sama sebi objasniti apsurd tržišta umjetnina jer u većini slučajeva sam umjetnik od toga velebnog i impozantnog tržišta nema nikakve koristi već vlasnici slika koji nerijetko koriste umjetnost kao paravan za prevare i zaradu, a time i sam utjecaj takvih događaja na percepciju široke javnosti na umjetnost i njenoj važnosti u društvu i kulturi, na vizualnom bogatstvu koja umjetnost, sva umjetnost bila ona “jeftina” ili “visoka” doprinosi.

¹ <https://www.jutarnji.hr/kultura/art/hoce-li-postici-rekord-na-aukciji-u-christiesu-hockneyjeva-ljubav-prema-la-u-bazenima-i-mladicima-sad-vrijedi-80-milijuna-dolara/7912404/>; <https://www.24sata.hr/show/oborio-rekord-hockneyeva-slika-prodana-za-90-3-milijuna-600228>

² <https://shmaltzandmenudo.wordpress.com/2017/08/11/famous-sayings-74-when-life-gives-you-lemons/>; https://en.wikipedia.org/wiki/When_life_gives_you_lemons,_make_lemonade